

CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR

RAPORT ANUAL 2022

CUPRINS

Despre Centrul de Drept al Femeilor	3
Domeniul de intervenție: Prevenire	4
Domeniul de intervenție: Protecție	9
Domeniul de intervenție: Politici integrate și Advocacy	13
Agenții schimbării contribuie la o comunitate cu toleranță zero față de violența în bază de gen	16
Alături de refugiați prin programe de suport și creare de spații sigure	19
Dezvoltare organizațională și consolidarea echipei	44
Finanțe și management	46

În contextul demersului nostru ca fiecare fată și femeie din Republica Moldova să traiască o viață în demnitate și siguranță, Centrul de Drept al Femeilor este recunoscător Suediei, Fundației OAK, Sigrid Rausing Trust, UN Women, PNUD Moldova, ABA ROLI și ARC România pentru contribuția valoroasă și sprijinul imens oferit pentru promovarea drepturilor femeilor, oferirea de asistență și protecție victimelor violenței în familie din Moldova.

Echipa noastră este foarte recunoscătoare membrilor Consiliului de Administrație și membrilor Adunării Generale pentru sprijinul continuu, contribuția valoroasă la creșterea organizațională și îndrumarea oferită pe tot parcursul procesului de promovare a egalității de gen, reducere a violenței bazate pe gen și a violenței în familie.

Aducem mulțumiri speciale liderilor comunității, tinerilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor specialiști pentru că au împărtășit pasiunea pentru schimbare și au acționat în mod receptiv pentru promovarea egalității de gen și reducerea violenței în bază de gen în Moldova.

Adresăm mulțumiri speciale organizațiilor publice și de stat cu care colaborăm pentru a asigura promovarea și protejarea drepturilor femeilor și pentru a răspunde mai bine cazurilor de violență în familie.

De asemenea, apreciem foarte mult contribuțiile tuturor celor care au participat la interviurile cu informatorii-cheie, grupurile de discuție și sondajul online, în cadrul componentei de cercetare a CDF.

De asemenea, CDF își exprimă recunoștința față de colegii din societatea civilă, credem în continuare că vom găsi și vom crea spațiu pentru a putea desfășura activități semnificative chiar și în cele mai dificile situații. În fiecare zi demonstrăm că se pot obține rezultate importante și că o schimbare în bine este inevitabilă, oricât de sumbră devine realitatea în anumite perioade de timp.

Suntem recunoscători pentru munca pe care am reușit să o facem în acest an, mână în mână cu partenerii, colegii și susținătorii noștri devotați. Fără dumneavoastră, multe dintre rezultatele obținute nu ar fi fost posibile. Ne angajăm ferm să ne consolidăm strategia pentru 2023 și așteptăm cu nerăbdare să ne continuăm eforturile comune.

Mariana Buruiană,
Directoare executivă, CDF

DESPRE CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

Centrul de Drept al Femeilor este o organizație neguvernamentală înființată de mai multe femei-juriste din Republica Moldova pentru a susține egalitatea de statut pentru femei și bărbați în viața publică și în cadrul familiei și pentru a reduce violența în familie și violența bazată pe gen.

VIZIUNEA NOASTRĂ STRATEGICĂ

Femeile și copiii lor – victime sau potențiale victime ale violenței în bază de gen – sunt protejați de sisteme eficiente de prevenire, monitorizare și combatere a violenței în bază de gen, instituite la nivel local și național.

MISIUNEA NOASTRĂ STRATEGICĂ

Contribuirea la promovarea egalității de gen și la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor în Republica Moldova prin sensibilizarea opiniei publice, consolidarea capacităților actorilor în domeniu, oferirea serviciilor holistice de asistență și protecție a femeilor, cercetare și analiză, monitorizarea și alinierea legislației la standardele internaționale.

VALORILE ȘI PRINCIPIILE NOASTRE DE ACTIVITATE

- Respect pentru drepturile omului
- Abordare holistică bazată pe abilitarea juridică și economică a femeilor
- Abordare centrată pe victimă
- Respectarea deciziilor beneficiarelor și oferirea sprijinului necesar
- Profesionalism și imparțialitate
- Nediscriminare
- Responsabilitate
- Lucru în echipă

DOMENIUL DE
INTERVENȚIE:
PREVENIRE

Sporirea conștientizării publice cu privire la gradul de toleranță a violenței în bază pe gen și violenței în familie

Pe parcursul anului 2022, Centrul de Drept al Femeilor a organizat peste **30 de activități** de sensibilizare a opiniei publice cu implicarea specialiștilor din domeniu, a profesorilor, ONG-urilor locale, grupurilor de inițiativă, asociațiilor de business și tinerilor din toată țara, fiind prezenți în școli, transportul public, instituții vocaționale, companii comerciale. Peste **1.500.000 de persoane** au fost informate despre măsurile de prevenire, precum și măsurile de protecție în cazuri de violență în bază de gen. În acest scop, specialiștii și partenerii CDF au participat la **25 de emisiuni TV și radio**, au fost distribuite peste **500.000 de pliante** în transportul public și în activitățile de informare.

„Altfel de modele. Altfel de discursuri”- ediția a II-a

Șase discursuri motivaționale au fost urmărite în cadrul celei de-a doua ediții a evenimentului „Altfel de modele. Altfel de discursuri”. Genericul din acest an – **Oameni pentru Oameni**, s-a axat pe importanța solidarității și susținerii reciproce în perioade dificile din viață. Vorbitori din diverse domenii, precum justiție, medicină, psihologie și antreprenoriat și-au povestit experiențele pentru a sensibiliza opinia publică și a promova mesajul de zero toleranță față de violența în bază de gen.

Social Hub – Platforma tinerilor implicați

Tinerii participanți la școala de vară - Social Hub 2022 au devenit promotorii egalității de gen în comunitățile din care fac parte. Cei 11 tineri selectați au participat la ateliere de instruire, urmate de scrierea și implementarea propriilor proiecte de sensibilizare și informare a semenilor. Activitățile desfășurate în școli, centre comunitare, biblioteci, au avut scopul de a îndemna tinerii să vorbească deschis despre problemele cu care se confruntă, să înțeleagă specificul fenomenului de violență în familie și să inspire alți colegi în a promova egalitatea de gen. **În total, 563 de fete și băieți din 9 raioane ale țării au fost parte a acestor activități.**

Eveniment de colectare de fonduri pentru abilitarea economică a beneficiarelor CDF

În 2022, Centrul de Drept al Femeilor a organizat primul eveniment de colectare de fonduri prin licitație - „**Împreună schimbăm viați**”, care a reunit 60 de participanți. Au fost licitate 5 lucrări handmade, ce au fost realizate de către 20 de femei supraviețuitoare ale violenței în familie, în cadrul unor ateliere de art-terapie, susținute în 2021 de UN Women Moldova. Cele 5 tablouri propuse spre licitație au acum noi proprietari. Mesajele acestor minunate creații bucură ochiului și încălzesc sufletul celor care le au în preajmă. Sursele financiare colectate cu ocazia organizării acestui eveniment vor fi direcționate spre abilitarea economică a altor femei, beneficiare ale CDF.

Lansarea aplicației mobile - LOTUS

O soluție IT/aplicație mobilă menită să ofere asistență și sprijin fetelor și femeilor victime ale violenței în bază de gen și violenței domestice a fost lansată în decembrie 2022. Aplicația oferă utilizatorilor informații cu privire la instrumentele de asistență juridică și protecție, precum și despre serviciile disponibile pentru femeile victime ale violenței în familie. Mai mult ca atât, aplicația permite utilizatorului să efectueze apeluri de urgență direct la 112 (Linia Națională de Urgență), să trimită un mesaj unui prieten și să atașeze înregistrări audio.

LOTUS WOMEN APP

APLICAȚIE MOBILĂ GÂNDITĂ DE FEMEI, PENTRU FEMEI

Specialiști mai bine pregătiți în a combate violența în familie

Ne-am continuat eforturile de a fortifica capacitatea specialiștilor de a asigura aplicarea eficientă a legislației privind prevenirea și combaterea violenței în familie și de a răspunde din perspectiva abordării centrate pe victimă. În 2022 am organizat **32 de instruiri** cu participarea a **880 de profesioniști**, dintre care **440 de femei**.

Consolidarea capacităților profesioniștilor din sfera medicinei legale

- ✓ Am organizat sesiuni de instruire pentru **88 de medici legiști** și pentru personalul medical auxiliar care lucrează cu victimele violenței domestice pentru a-i sprijini să identifice și să documenteze mai bine cazurile de violență domestică, inclusiv cazurile de copii-victimă.
- ✓ Regulamentului privind evaluarea medico-legală a gravității vătămarilor corporale, precum și un proiect de Notă informativă prin care se explică necesitatea modificărilor a fost elaborat și transmis Ministerului Sănătății pentru revizuire ulterioară.

Problema Femicidului a fost o prioritate pentru CDF

- ✓ O realizare importantă pentru organizația noastră o reprezintă înființarea, pe lângă MAI, a **Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor**. Scopul comisiei constă în diminuarea fenomenului violenței în familie, acordarea și oferirea serviciilor calitative, prevenirea victimizării, precum și reeducarea și resocializarea agresorilor familiari.
- ✓ În baza constatărilor **Studiului național de analiza a cazurilor de femicid**, CDF a lansat în 2022 **primul documentar video despre Femicid**, care vizează atât publicul larg cât și sistemul de justiție pentru a îmbunătăți mecanismele instituționale de răspuns la cazurile violența bazată pe gen și violența în familie.

Consolidarea răspunsului coordonat al sistemului justiției penale

- ✓ Au fost organizate training-uri de două zile în **4 raioane ale țării – Soroca, Cimișlia, Criuleni, Comrat** - privind răspunsul coordonat al sistemului de justiție penală la cazurile de violență în familie.
- ✓ Training-urile au reunit **165 de participanți**, atât judecători, procurori, ofițeri de poliție, ofițeri de urmărire penală, ofițeri de probațiune, avocați care oferă asistență juridică gratuită, cât și medici legiști.
- ✓ A fost elaborat un mecanism de răspuns coordonat al sectorului justiției penale, la cazurile de violență domestică.
- ✓ A fost produs un spot social ce explică pas cu pas ce specialist are obligația de a oferi suport victimelor violenței în familie. Spotul a fost difuzat în transportul public, la televiziunile cu acoperire națională și locală și mediul online, ajungând la peste **200.000 de persoane**.

Consolidarea dialogului între membrii Coaliției Naționale

- ✓ Am continuat să fim un membru vocal și activ al **Coaliției Naționale „Viața fără violență”** în calitate de membru în Consiliul Coaliției și în calitate de membru fondator. Coaliția a fost înregistrată ca persoană juridică în 2022.
- ✓ Am contribuit la organizarea celei de-a 2-a ediții a **Conferinței Internaționale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva fetelor și femeilor și a violenței în familie**, inițiată de Coaliția Națională. La eveniment au participat vorbitori de nivel înalt, precum președinta țării, miniștri, parlamentari, reprezentanți ai autorităților publice, experți internaționali și naționali, parteneri de dezvoltare, activiști, lideri publici precum și reprezentanți ai mass-media.

Programe de abilitare economică pentru supraviețuitoarele violenței în familie

Proiectul „Suport pentru co-crearea programelor de abilitare economică a femeilor supraviețuitoare ale violenței în bază de gen”

- ✓ Alături de autoritățile publice naționale și locale din Bălți, Căușeni, Soroca, Hâncești și Ștefan Vodă și cu susținerea UN Women Moldova și al Suediei, am finalizat co-crearea primelor **5 Programe-Pilot concepute pentru abilitarea economică a femeilor**.
- ✓ **290 de femei** supraviețuitoare din raioanele pilot au beneficiat de servicii de abilitare economică.
- ✓ **126 de supraviețuitoare** a violenței în familie din Hincești, Ștefan-Vodă, Soroca, Bălți, Telenești au participat la ateliere de orientare vocațională.
- ✓ **86 de supraviețuitoare** au beneficiat de orientare către angajare și de învățare peer-to-peer, folosind metoda PLATO.
- ✓ **50 de beneficiare** au primit **250 de ore de consultanță și mentorat**.
- ✓ **78 de femei** din Ștefan-Vodă, Bălți, Hincești, Telenești și Soroca au beneficiat de sesiuni de orientare în afaceri.
- ✓ **25 de planuri de afaceri** au fost elaborate de către beneficiare.
- ✓ Am elaborat un **Ghid de bune practici destinat profesioniștilor în abilitare economică a supraviețuitoarelor și o Metodologie circulară pentru îmbunătățirea interacțiunii dintre sectorul asistenței sociale și sectorul ocupării forței de muncă**.
- ✓ **79 de reprezentanți** ai instituțiilor publice, prestatori de servicii, au fost capacitați pentru asigurarea sprijinului necesar în procesul de abilitare economică a supraviețuitoarelor.

■ Proiectul „Dezvoltarea capacităților de export pe malurile Nistrului” – PNUD Moldova

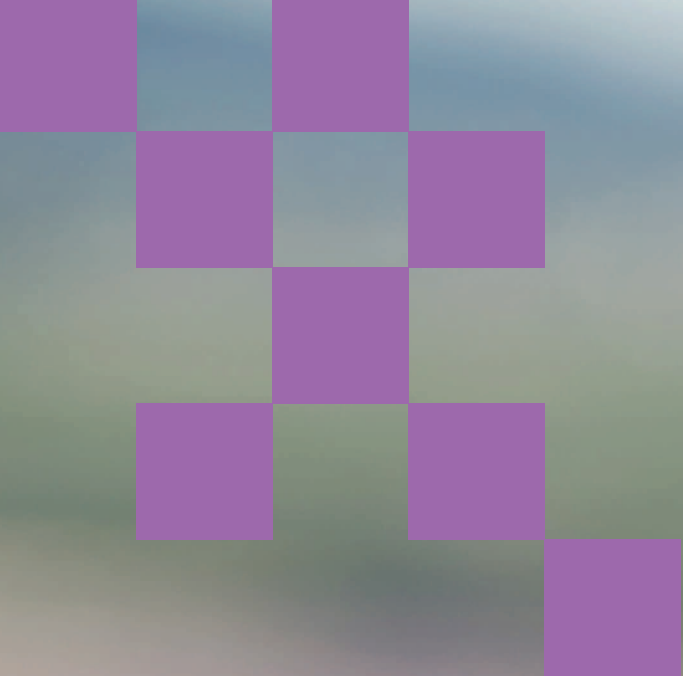
- ✓ Proiectul a fost implementat în cooperare cu Asociația Industriilor Creative de pe malul stâng al Nistrului.
- ✓ A fost organizată „Școala Freelance” unde tinerele au primit certificare pentru 3 specialități: SMM specialist, Designer Grafic și Copywriting.
- ✓ Au fost consolidate capacitățile Platformei Femeilor Antreprenoare prin creșterea numărului de membri ai acesteia.
- ✓ A fost elaborată o foaie de parcurs privind impactul COVID-19 asupra activității femeilor antreprenoare de pe malul stâng al Nistrului.

■ Proiectul „Reducerea barierelor în calea abilitării economice a femeilor”

- ✓ Inițiativa de **23 de luni** a permis crearea unei Alianțe pentru abilitarea economică a femeilor din Republica Moldova, având ca scop să militeze pentru reducerea inegalităților de gen.
- ✓ Ne-am implicat în organizarea sesiunilor de training pentru asociațiile femeilor din afaceri participante la program, sesiuni de coaching pentru a dezvolta politici interne privind implementarea egalității de gen.
- ✓ Am elaborat un **Ghid practic pentru femei și fete pentru o viață sigură fără violență** care prezintă informații despre semnele de abuz și formele de violență, precum și măsurile de protecție disponibile pentru victimele și potențialele victime ale violenței domestice.
- ✓ Proiectul a fost implementat de CDF și ABA ROLI Moldova în parteneriat cu Consorțiul WAGE și CIPE și finanțat de către Oficiul Departamentului de Stat al SUA pe Probleme Globale ale Femeilor.

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: PROTECȚIE

Victimele violenței bazate pe gen și ale violenței în familie beneficiază de asistență specializată și de protecție

■ Profilul social al beneficiarelor

Pe parcursul anului 2022 am oferit sprijin holistic pentru **964 de beneficiare**. Peste 50 la sută din cazuri au fost consiliate tet-a-tet, iar peste 40 la sută au fost consiliate telefonic. În restul cazurilor s-a oferit suport online.

- ✓ în **99%** din cazuri, ajutorul este solicitat de femei
- ✓ majoritatea locuiesc în municipiul Chișinău și au vârsta cuprinsă între **35 ani și 65+ ani**
- ✓ din numărul total de femei asistate **328 au fost mame** care au în grija lor unul sau mai mulți copii minori
- ✓ în **72%** din cazuri, femeile au studii medii, medii de specialitate sau medii incomplete. Comparativ cu anul 2021, constatăm o creștere a numărului de beneficiare cu studii superioare.
- ✓ în cazul a **57%** din adresări, femeile nu au un venit stabil sau primesc indemnizații de la stat
- ✓ în cazul a **448 de femei**, agresorul a fost soțul, iar alte **303 femei** au fost agresate de partenerul de viață
- ✓ **938 de beneficiare** au cetățenia Republicii Moldova, iar 13 victime sunt de naționalitate ucraineană

■ Specificul cazurilor de violență în familie

- ✓ în **67%** din cazuri, agresorii aplică mai multe forme de violență concomitent. Cel mai des, femeile sunt afectate de violență fizică, psihologică și economică
- ✓ în **754 de cazuri** din totalul solicitărilor înregistrate, persoanele au fost agresate de partenerii conjugali. În celelalte cazuri, agresori au fost fii sau fiice, frați, surori, nepoți, mătuși, ginere, cumnat
- ✓ **613 beneficiare** s-au informat singure cu privire la ajutorul pe care îl pot primi la CDF, 126 de persoane au fost informate despre activitatea CDF de către inspectorul de sector sau ofițerul de urmărire penală, iar 81 de persoane au fost redirecționate de autoritățile publice

■ Măsuri de protecție aplicate beneficiarelor

- ✓ **30 de ordine de restricție** au fost emise de către inspectorii de sector, în cazurile în care ajutorul a fost solicitat de beneficiarele CDF
- ✓ au fost întocmite **154 de cereri privind eliberarea ordonanței de protecție**, din acestea, prin încheierea instanței de judecată, au fost emise 150 de ordonanțe de protecție
- ✓ avocații au raportat **51 de cauze finalizate**, cu hotărâre definitivă și irevocabilă

■ Serviciile oferite de specialistele CDF

✓ Asistență juridică primară ⇒ 964 de beneficiare au fost informate cu privire la:

- formele de protecție și cum este sancționată sau pedepsită violența în familie
- unde trebuie înregistrat un caz de violență în familie și constatarea legală a formelor de violență în familie
- procedura de divorț și de stabilire a domiciliului copilului
- exercitarea obligațiilor părintești și obligativitatea de a achita pensia pentru întreținerea copilului minor, procedura executării forțate a unei hotărâri judecătorești

- au fost întocmite **421 cereri** adresate instanței de judecată, plângeri adresate organelor de drept. Cele mai multe cereri au fost pentru solicitarea aplicării măsurilor de protecție.

✓ Asistență juridică calificată ⇒ în 87 de cazuri au fost desemnați avocați pe cauze penale, contravenționale și civile:

- au intervenit pe problematici de încălcarea ordonanței de protecție, violență sexuală, răpirea copilului, privațiunea ilegală de libertate, încălcarea ORU, injuria, distrugerea intenționată a bunurilor, obținerea ordonanței de protecție, desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului, stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minori, repararea prejudiciului moral/ material, eliberarea ordonanței de protecție

✓ Asistență și evaluare psihologică

În parteneriat cu psihologii Institutului pentru Familie și Inițative Sociale, au fost asistate psihologic **260 de beneficiare**:

- **117** au beneficiat de asistență psihologică de lungă durată
- **46** au beneficiat de asistență psihologică de scurtă durată, pentru depășirea situației de criză
- **89 de femei** au fost referite pentru a fi elaborat raportul de evaluare psihologică
- a avut loc grupul de suport pentru femei unde au participat **8 victime** a violenței în familie

✓ Asistență socială ⇒ 287 persoane au beneficiat de consiliere pe probleme legate de:

- indemnizații, pensii, alocații sau ajutoare materiale acordate de stat
- **35** au beneficiare au primit ajutor material

✓ Abilitare economică și orientare profesională ⇒ 108 femei au fost consiliate pe segmentul vocațional:

- au fost identificate oportunități de angajare sau instruirii pentru perfecționarea abilităților
- **12 supraviețuitoare** ale violenței în familie au beneficiat de abilitare economică, fiind-le procurate instrumentarele necesare pentru realizarea profesiei
- au fost organizate **5 ateliere** de terapie ocupațională, la care au participat în total **46 de persoane**

■ Cazuri de Litigare strategică

- ✓ La CtEDO au fost depuse **7 cereri**, dintre care, în privința cauzei C.A. vs. R.Moldova, în anul 2021, a fost încheiată o tranzacție de împăcare între Guvernul R.M și reclamantă. Guvernul a recunoscut vinovăția și a despăgubit reclamanta cu 20.000 EURO, astfel CtEDO nu a emis o hotărâre de condamnare a statului.
- ✓ În anul 2022, a fost depusă o cerere pe Cauza S.A și S.S. La 1 septembrie 2022 CtEDO a comunicat Guvernului Republicii Moldova, o nouă cauză ce vizează încălcarea drepturilor copiilor. Cauza a fost comunicată Guvernului, în regim de urgență, peste trei luni de la înregistrarea plângerii la Curte.
- ✓ **6 cauze** se află la moment pe rol, în examinare.

DOMENIUL DE
INTERVENȚIE:
POLITICI
INTEGRATE ȘI
ADVOCACY

Cadrul legal și de politici – aliniat la standardele internaționale

- ✓ am fost implicate pe scară largă în monitorizarea și evaluarea implementării Convenției de la Istanbul, contribuind cu resurse și expertiză la elaborarea **Raportului național pentru Comitetul GREVIO**
- ✓ am pledat pentru un nou concept al **Programului național privind prevenirea și combaterea violenței împotriva fetelor**
- ✓ am pledat pentru incriminarea formelor de violență bazată pe gen, inclusiv diseminarea de informații de natură sexuală, cum ar fi imagini și înregistrări cu conținut sexual, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale
- ✓ am contribuit la elaborarea **Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce va preveni și combate hărțuirea sexuală**
- ✓ am contribuit la elaborarea, consultarea și aprobarea proiectului ce va asigura victimelor dreptul la un proces echitabil, fiind acordate garanții suplimentare
- ✓ am participat la consultarea Proiectului Legii cu privire la activitatea de liberă practică a psihologului care încă este în curs de elaborare

Mecanismul de răspuns coordonat este în vigoare și implementat

- ✓ Am sprijinit dezvoltarea unei abordări și a unui răspuns de sistem, din partea autorităților naționale, la cazurile de violență în bază de gen și violența domestică.
- ✓ **Mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie a fost aprobat** printr-un ordin comun al autorităților publice cu competențe în domeniu.
- ✓ Ordinul intersectorial are drept scop eficientizarea cooperării între autoritățile publice cu competențe în domeniu: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății și Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, în vederea asigurării protecției, siguranței și realizării drepturilor victimelor violenței în familie, precum și eficientizării mecanismului de monitorizare a agresorilor familiali, inclusiv de reducere a comportamentului agresiv al acestora.

Rezultatele cercetării sunt utilizate în activități de advocacy

- ✓ Am participat la ședințele Comisiilor Parlamentare și Grupurilor de lucru interministeriale în calitate de apărători ai drepturilor omului și, în principal, pentru a explica prevederile Convenției de la Istanbul, și de a seta acțiuni pentru Agenda Națională de racordare a legislației naționale la prevederile Convenției.

Femeile în detenție au acces la asistență juridică și psihologică

- ✓ în baza parteneriatului cu Administrația Națională a Penitenciarelor am reușit să oferim consiliere juridică pentru **78 de femei** și consiliere psihologică pentru **13 femei**
- ✓ am organizat două sesiuni de formare de o zi pentru **20 de angajați** ai Penitenciarului Rusca. Instruirea s-a axat pe respectarea drepturilor femeilor în detenție și satisfacerea nevoilor lor speciale
- ✓ **sesiunile de instruire consolidează capacitatea personalului** de a acționa conform standardelor internaționale și de a răspunde la nevoile speciale ale femeilor în detenție
- ✓ au fost procurate și transmise femeilor din detenție articole de primă necesitate pentru persoane cu dizabilități: scaune mobile pentru baie, bare de suport, scutece pentru maturi, pungi pentru îngrijiri colostomice, pe lângă acestea au fost procurate – **103 cărți și rechizite** pentru activitățile realizate în penitenciar

AGENȚII
SCHIMBĂRII
CONTRIBUIE LA
O COMUNITATE
CU TOLERANȚĂ
ZERO FAȚĂ DE
VIOLENȚĂ ÎN
BAZĂ DE GEN

Rezultatele Programului de granturi mici IMPULS

În cadrul programului de granturi mici IMPULS au fost pregătiți 12 agenți ai schimbării, care au identificat probleme, au elaborat și desfășurat activități pentru specialiști, dar și pentru victime ale violenței în bază de gen.

Agenții schimbării au fost susținuți de Ambasada Suediei în Chișinău prin intermediul Centrului de Drept al Femeilor în perioada 2020-2022. Anterior, aceștia au beneficiat de instruire în cadrul Programului Internațional de Instruire Avansată „Prevenirea și răspunsul la violența în bază de gen: Consolidarea agenților schimbării”, adresat profesioniștilor din Albania, Kosovo, Muntenegru, Republica Moldova și Ucraina. Republica Moldova participă la acest program din anul 2018, iar printre absolvenți se numără procurori, polițiști, medici legiști, reprezentanți ai autorităților centrale și ai societății civile.

- ✓ Timp de trei ani, prin intermediul a 17 proiecte au fost organizate mai multe instruirii și platforme de schimb de experiență în combaterea violenței în bază de gen. Printre beneficiari se numără polițiști, psihologi, medici, asistenți sociali, anchetatori, studenți, funcționari și victime ale violenței în bază de gen.
- ✓ În cadrul Programului au fost desfășurate peste **50 de ateliere, mese rotunde, training-uri și sesiuni informative** care au implicat aproximativ **1000 de beneficiari** din diferite domenii de intervenție.
- ✓ Majoritatea proiectelor desfășurate de agenții schimbării s-au focusat pe identificarea problemelor care provoacă violența în bază de gen și găsirea soluțiilor pentru combaterea lor.
- ✓ Printre agenții schimbării au fost mai mulți reprezentanți ai forțelor de ordine. Aceștia au abordat probleme ce țin de prevenirea și intervenția în cazurile de violență în bază de gen. Totodată, au fost proiecte care s-au focusat și pe identificarea cazurilor de discriminare la locul de muncă pentru polițiști și polițiste și combaterea violenței în bază de gen în poliție.

Bibliotecile – resurse în comunități

- ✓ **10 biblioteci** din toată țara au fost selectate pentru a implementa proiecte axate pe combaterea fenomenului violenței în familie, în rândul membrilor comunității lor.
- ✓ Au fost organizate **20 de activități**, inclusiv sesiuni informative, mese rotunde, campanii de conștientizare, sesiuni tematice de proiecție de filme, maratoane de fotbal și flash mob-uri, pentru a sublinia importanța egalității de gen. La activități au participat aproximativ **280 de persoane**.

Comunicatorii IGP mai implicați în prevenirea violenței în familie

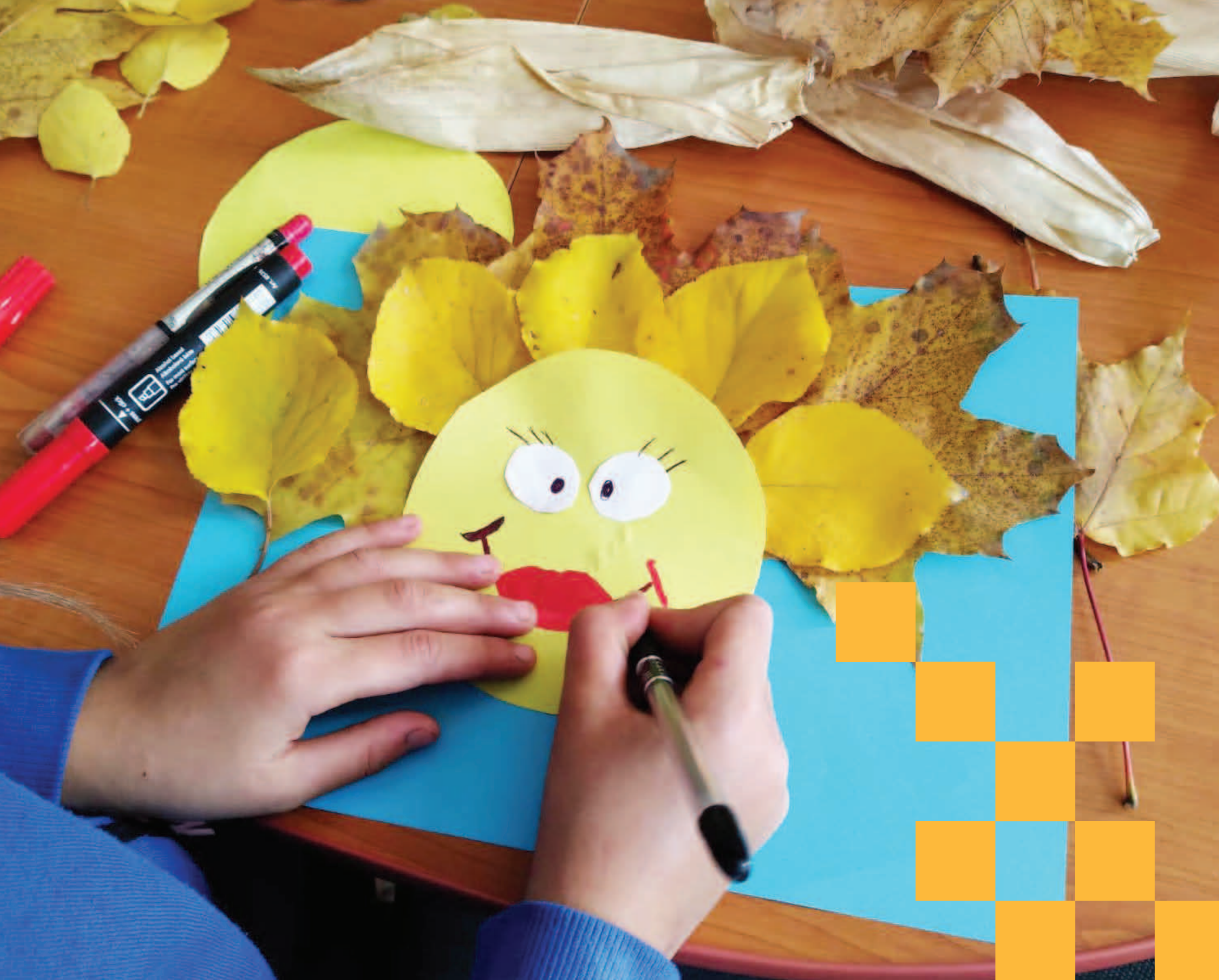
- ✓ **17 comunicatoare**, atât din Chișinău, cât și din Orhei, Bălți, Ialoveni, Hîncești, Cahul, reprezentanți ai Inspectoratelor de Poliție, au participat la Trainingul privind **Comunicarea publică eficientă în cazurile de violență în bază de gen și violență în familie**.
- ✓ Comunicatoarele au implementat 4 proiecte, cu activități precum: sesiuni de informare pentru comunitate, inclusiv liceeni, tineri și profesori, evenimente cu participarea experților în domeniu, prelegeri publice în universități, cu distribuire de materiale informative.

Instruiri și granturi pentru tineri

- ✓ Am oferit granturi tinerilor care au participat la **Platforma pentru tineri - Social HUB**.
- ✓ **14 tineri** din toată țara au fost selectați pentru a implementa **11 proiecte** axate pe combaterea fenomenului în rândul colegilor lor și ai comunității din care fac parte.
- ✓ Activitățile au fost implementate în zece raioane ale țării, atât din nordul, centrul cât și din sudul republicii.
- ✓ Tipuri de activități: instruirii, workshop-uri, sesiuni de informare, cafenea publică, proiecție de film, expoziție, forum raional, terapie prin artă, quiz, bibliotecă vie, pictură murală, flash mob.
- ✓ Numărul de beneficiari direcți: **563 de persoane**.

ALĂTURI DE
REFUGIAȚI PRIN
PROGRAME
DE SUPORT ȘI
CREARE DE SPAȚII
SIGURE

PROIECTUL: **CONSTRUIREA PĂCII PRIN REZILIENȚA FEMEILOR, ORGANIZAȚIILOR ȘI A COMUNITĂȚILOR**

Donator: UN Women Moldova și Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară

Perioada de implementare: septembrie 2022 – ianuarie 2023

peste **2000** de persoane din Ucraina au fost integrate în comunitățile gazdă din Moldova

12 organizații au fost beneficiarele ale granturilor oferite în cadrul proiectului și și-au implementat propriile activități

organizațiile beneficiare au reușit să implice, în total, **1927 de persoane**, majoritatea refugiați din Ucraina

au fost organizate **zeci de activități** precum: sesiuni de meditație, sesiuni de ceramică pentru copii și femei, excursii în locurile pitorești, activități gastronomice, festivaluri, șezători cu femeile, s-a oferit consiliere psihologică, cursuri de croșetat, academii pentru mămici, cluburi de lectură, cursuri de croitorie, s-au oferit granturi pentru câteva femei pentru a-și continua afacerile și multe altele

PROIECTUL: **OAMENI IMPLICAȚI. COMUNITĂȚI SOLIDARE**

Donator: OXFAM

Perioada de implementare: aprilie 2022 – aprilie 2023

12 echipe mobile formate din jurist, psiholog și asistent social au oferit suport refugiaților stabiliți pe teritoriul Republicii Moldova și localnicilor din familiile gazdă.

Echipele mobile au vizitat **393 de localități**, oferind asistență la **8.772 de refugiați** și **2.889 de băștinași**.

Au fost susținute financiar **22 de proiecte** comunitare ce au contribuit la coeziunea socială între populația locală și cea refugiată, în cadrul unei comunități.

56 de familii, aflate în situații extrem de vulnerabile, au primit ajutor material pentru a depăși perioada de criză.

PROIECTUL: **BIBLIOTECILE ADUC SCHIMBAREA ÎN COMUNITATE ÎN TIMPUL CRIZEI REFUGIAȚILOR**

Donator: International Rescue Committee

Perioada de implementare: iunie 2022 – mai 2023

✓ este planificată crearea a 10 spații sigure în **10 biblioteci** din toată țara pentru femei și copii, atât pentru refugiați, cât și pentru comunitatea gazdă

✓ **20 de bibliotecare** au fost abilitate să devină coordonatoare de spații sigure după ce au fost instruite cu privire la violența bazată pe gen și prevenirea și combaterea traficului de persoane, precum și protecția copilului și acordarea primului ajutor psihologic

✓ lunar au fost organizate mai multe activități pentru femei și copii, inclusiv **sesiuni informative** despre drepturile refugiaților, prevenirea violenței în bază de gen, **cursuri de gătit** și **sesiuni de art-terapie, ateliere de artizanat, cursuri de limba română, cluburi de lectură și grupuri de sprijin psihologic**

✓ activitățile au fost desfășurate în grupuri mixte, permițând astfel femeilor și copiilor refugiați să se integreze mai bine, să-și facă prieteni din comunitatea locală și să primească **ajutor** și **asistență** din toate sursele comunitare disponibile

✓ în primele **3 luni** de implementare a proiectului, aproximativ **1450 de beneficiari** unici au vizitat spațiile sigure ale bibliotecilor și au participat la activități

PROIECTUL: **RĂSPUNSUL DE URGENȚĂ LA CRIZA DIN UCRAINA**

Perioada de implementare: iunie 2022 - septembrie 2023

Donator: CARE prin intermediul Fundației SERA România, CARE Franța și FONPC

- **5 biblioteci** sunt transformate în spații sigure și prietenoase
- se implementează **5 inițiative** comunitare de coeziune socială
- au fost distribuite **109 pachete** cu produse igienice și alimentare, cu ocazia sărbătorilor de iarnă
- au fost realizate **4 activități** de formare pentru **15 persoane** responsabile de implementare
- proiectul este implementat în bibliotecile Soroca, Ialoveni, Hârbovăț (Anenii Noi), Cărpineni (Hâncești) și Boșcana (Criuleni).
- inițiativele comunitare sunt implementate în Căușeni, Șoldănești, Calfa & Gura Bicului (Anenii Noi) și Ialoveni.
- numărul total de beneficiari refugiați la final de an – **413 persoane**

PROIECTUL: **SUPPORT COMUNITĂȚILOR MOLDOVENEȘTI ÎN GĂZDUIREA REFUGIAȚILOR UCRAINENI**

Perioada de implementare: septembrie 2022- martie 2023

Donator: GIZ Moldova

peste 70 de specialiști din sfera asistenței sociale și educației au beneficiat de ateliere de instruire, schimb de experiență și dezvoltare a capacităților profesionale

scopul activităților este de a îmbunătăți calitatea sprijinului psihosocial oferit grupurilor țintă din centrele de refugiați, școlilor, instituțiilor sociale și tuturor beneficiarilor

au fost organizate activități comunitare de coeziune socială

cadre didactice, psihologi și asistenți sociali din raioanele Ștefan Vodă, Căușeni, Ungheni au participat la sesiuni de Formare de formatori în oferirea sprijinului psihosocial

a fost elaborat Ghidul și instrumentele practice destinate cadrelor didactice, psihologilor și asistenților sociali în oferirea suportului psihosocial în contextul crizei refugiaților

PROIECTUL: **PROTECȚIA REFUGIAȚILOR ȘI COMUNITĂȚILOR GAZDĂ ÎMPOTRIVA VIOLENȚEI ÎN BAZĂ DE GEN PE AMBELE MALURI ALE RÂULUI NISTRU**

Perioada de implementare: septembrie 2022 - iulie 2023

Donator: OSCE Moldova

5 biblioteci locale sunt implicate în organizarea și desfășurarea sesiunilor de informare și adaptare la comunitatea gazdă

echipe formate din **psiholog, consilier juridic, asistent social** sunt implicate în activități de consiliere și suport pentru femeile refugiate și copiii lor

sunt planificate **10 activități** recreaționale atât pentru femeile refugiate, cât și pentru cele din comunitatea locală

Dezvoltare organizațională și consolidarea echipei

■ Organizăm evenimente ce asigură sustenabilitate

- ✓ noua componentă a serviciilor CDF este programul de abilitare economică pe care organizația îl oferă femeilor supraviețuitoare care au dorința și motivația de a dobândi independență financiară și autonomie
- ✓ am conceptualizat și organizat primul eveniment comunitar de strângere de fonduri cu scopul de a oferi mai multe oportunități de abilitare economică a beneficiarelor CDF
- ✓ a fost elaborată o nouă Strategie de strângere de fonduri care reprezintă un document strategic pentru următorii ani. Documentul promovează eforturile CDF de a garanta o diversitate de fonduri și pentru a asigura sustenabilitatea organizației

■ Evaluarea impactului ca parte a ciclului de dezvoltare al CDF

- ✓ am demarat dezvoltarea unor instrumente neutre de măsurare, pentru a evalua impactul și valoarea activităților și serviciilor oferite
- ✓ activitatea zilnică a specialiștilor CDF este evaluată chiar de beneficiarii săi, în baza unor chestionare special concepute în acest sens
- ✓ evaluarea se concentrează pe eficiența și impactul intervenției și pe modul în care organizația își poate valorifica experiența acumulată pentru a îmbunătăți conținutul intervențiilor
- ✓ pe tot parcursul anului am evaluat și documentat 5 povești de viață ale femeilor supraviețuitoare, beneficiare ale CDF pentru a identifica rolul și intervenția organizației în îmbunătățirea calității vieții lor

■ Personalul CDF este motivat și angajat

- ✓ am investit în consolidarea capacității echipei, în timp ce sustenabilitatea financiară și diversificarea surselor de finanțare au fost unele dintre prioritățile noastre strategice pe tot parcursul anului 2022
- ✓ am implicat în activitatea noastră un stagiar pe un termen de 6 luni, selectat din rândul beneficiarelor CDF, oferind posibilitatea de familiarizare cu activitatea organizației și o perspectivă de angajare
- ✓ membrii echipei noastre au participat în anul 2022 la cel puțin 3 instruirii specializate pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și abilitățile în domeniile în care activează zilnic
- ✓ am organizat 2 activități de team building concentrate pe soluții creative pentru problemele organizaționale și relațiile dintre membrii personalului, reflecții asupra situației actuale și viitorului organizației
- ✓ angajatele CDF care interacționează direct cu beneficiarele, au participat la sesiuni de consiliere și supervizare psihologică

Cheltuielile totale în 2022 au reprezentat **902.949,68 USD**

Activitățile de program au inclus următoarele componente:

- **242.284,83 USD** (37%) Programul de prevenire
- **161.778,60 USD** (25%) Programul de protecție
- **79.206,25 USD** (12%) Programul de politici
- **20.630,23 USD** (3%) Programul Femei în detenție
- **96.495,28 USD** (15%) Programe de granturi mici
- **37.577,60 USD** (6%) Sub-grantare/regrantare către alte ONG-uri
- **20.734,54 USD** (3%) Program de dezvoltare organizațională

GUVERNAMENTALI

Ministerul Sănătății
Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Ministerul Afacerilor Interne
Ministerul Justiției
Inspectoratul General al Poliției
Administrația Națională a Penitenciarelor
Centrul de Medicină Legală
Consiliul Superior al Magistraturii
Procuratura Generală
Institutul Național al Justiției

NON-GUVERNAMENTALI

Membrii Coaliției Naționale „Viață fără violență”
Platforma pentru Egalitate de Gen
Fundația Est-Europeană
Centrul de Investigații și Consultății SOCIOPOLIS
Institutul pentru Familie și Inițiative Sociale
Global Rights for Women
Women Against Violence Europe

FINANȚATORI

Suedia
Fundației OAK
ARC România
Sigrid Rausing Trust
UN Women Moldova
PNUD Moldova
ABA ROLI
OSCE
GIZ Moldova
IRC
Oxfam
CARE prin intermediul Fundației SERA România

CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR

